

Доповіді розроблено в рамках Модулю Жана Моне Європейські практики із зеленої трансформації: уроки для України Проєкт 101085135-EUGREEN.
 Проєкт співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проєкту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Логвиненко Валерія
 студентка

кафедра Економічної теорії та міжнародних економічних відносин
 ННІ «Придніпровська державна академія будівництва і архітектури»
 м. Дніпро, Україна

ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ, ЩО МОЖУТЬ СТАТИ ЕФЕКТИВНИМИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Анотація: Економічна політика відіграє ключову роль у розвитку національної економіки, забезпеченні стабільності та підвищенні добробуту суспільства. Досвід Франції, як однієї з провідних європейських економік, демонструє успішні приклади реформ, що можуть бути адаптовані в Україні для вирішення актуальних викликів. Основні напрями включають: інвестиції в екологічну трансформацію, реформування ринку праці, модернізацію пенсійної системи та вдосконалення податкової політики. Зокрема, французька пенсійна реформа, розвиток «зелених» технологій, стимулювання гнучкості на ринку праці та податкові інструменти створюють позитивний вплив на економічну стабільність та стійкість. Для України важливо врахувати ці підходи для модернізації економіки, підвищення соціальної справедливості і інтеграції до європейських ринків.

Ключові слова: економічна політика, пенсійна реформа, ринок праці, податкова система, екологічна трансформація.

Економічна політика є важливим інструментом управління національною економікою, спрямованим на забезпечення стабільності, зростання та добробуту суспільства. Її ефективність прямо залежить від здатності реагувати на економічні, соціальні, екологічні і інституційні виклики.

Франція є прикладом держави, яка успішно реалізувала низку реформ, досвід яких може бути корисним для адаптації в Україні.

Одним із ключових напрямів є пенсійна реформа, яка у Франції передбачає підвищення пенсійного віку з 62 до 64 років, збільшення мінімального трудового стажу до 43 років і підвищення мінімальної пенсії до 1200 євро. Ці зміни мають на меті зменшити дефіцит пенсійного фонду, забезпечити фінансову стабільність і підвищити стійкість соціальної системи, хоча вони й викликали значний спротив серед населення. Президент Франції Еммануель Макрон вважає пенсійну реформу безальтернативною, оскільки збереження чинного пенсійного віку вимагатиме або скорочення виплат, або підвищення внесків до фонду, що є неприйнятним для уряду. Компроміс передбачає пом'якшення умов для тих, хто рано розпочав трудову діяльність, і додаткові виплати працюючим матерям. Однак близько 70% французів, згідно з опитуваннями, виступають проти реформи, називаючи її несправедливою. Особливо занепокоєні вразливі групи: працівники, що почали працювати з 20 років, зайняті важкою фізичною працею, а також жінки з перерваним трудовим стажем через догляд за дітьми. Критики вимагають перегляду критеріїв важкої праці для дострокової пенсії та зазначають низький рівень зайнятості серед старших громадян: лише 56% у віці 55–64 років працюють, а серед 60–64 років цей показник не перевищує 35% [1].

Зелений курс Франції, що базується на Паризькій кліматичній угоді, спрямований на зменшення викидів парникових газів, розвиток відновлюваної енергетики та екологічного транспорту. Країна планує збільшити частку відновлюваних джерел енергії до 32% до 2030 року, знизити енергоспоживання на 50% до 2050 року та повністю відмовитися від бензинових і дизельних автомобілів до 2040 року. Закон про енергетичний перехід стимулює переробку пластику, розвиток екологічно чистих технологій і адаптацію до кліматичних змін, що підвищує якість життя громадян та сприяє міжнародному співробітництву [2]. Франція однією з перших оголосила про заборону продажу бензинових і дизельних автомобілів до 2040 року, що є частиною стратегії переходу на екологічно чистий транспорт і зменшення викидів вуглецю. У 2020 році було ухвалено закон про заборону одноразових пластикових виробів, стимулюючи переробку та використання альтернативних матеріалів для боротьби з пластиковим забрудненням [2].

Країна є лідером у розвитку зелених фінансів, активно підтримуючи проєкти зі стійким екологічним впливом, зокрема через «зелені облігації» для фінансування відновлюваної енергетики, чистої інфраструктури та будівництва. Також розроблено національний план адаптації до змін клімату, що передбачає інвестиції у захист від природних катастроф, зокрема повеней і засух, та підтримку сільського господарства. Ці заходи покращують якість життя, стимулюють економіку завдяки зеленим технологіям і сприяють міжнародній співпраці у сфері кліматичних змін.

Реформи ринку праці у Франції спрямовані на підвищення гнучкості трудового законодавства, зниження рівня безробіття та створення умов для економічного зростання. Основні зміни включають спрощення правил звільнення, зниження витрат для роботодавців та впровадження програм підтримки молоді й довгострокових безробітних. Такі заходи стимулюють економіку, зменшують соціальну нерівність та забезпечують рівність можливостей на ринку праці [3].

Податкова система Франції, хоча й складна, забезпечує фінансування соціальних програм, таких як охорона здоров'я, освіти і пенсійне забезпечення. Зниження податку на корпоративний прибуток до 25% у 2022 році і впровадження стимулів для розвитку екологічних технологій демонструють адаптивність системи до сучасних викликів [4].

Сучасна економічна політика України перебуває під впливом глобальних викликів, внутрішніх реформ і процесу євроінтеграції. Вивчення досвіду інших країн, зокрема Франції, дозволяє визначити ефективні підходи до вирішення ключових економічних питань. Франція, як одна з найбільших економік Європейського Союзу, демонструє приклади успішних реформ, які ми описали вище. Тож ми вважаємо необхідним запровадити наступні заходи для України:

1. Інвестиції в екологічну трансформацію

Франція успішно інтегрувала екологічні стандарти в свою економічну політику, зокрема, через підтримку «зелених» технологій, декарбонізацію промисловості і розвиток відновлюваних джерел енергії. Для України такі заходи є перспективними з огляду на ресурсний потенціал, оскільки Україна має значні можливості у використанні сонячної, вітрової енергії та біомаси. Також перехід до екологічних стандартів відповідає вимогам угоди про асоціацію з ЄС. Використання власних «зелених» ресурсів допоможе зменшити залежність від імпорту ископного палива.

2. Реформи ринку праці

Франція зосередилася на гнучкості працевлаштування, збільшенні зайнятості молоді та адаптації робочих місць до умов сучасної економіки. Україна може також впровадити гнучкі форми зайнятості, особливо в часи війни необхідне розширення дистанційної роботи та часткової зайнятості. Також оскільки саме молодь є рушійною силою майбутнього необхідно запровадити програми першого робочого місця для випускників і фіксовані стипендії для стажування в компаніях. Звичайно не варто забувати про навчання та перекваліфікацію, розвинути програми lifelong learning для адаптації працівників до змін ринку праці, оскільки він завжди динамічний.

3. Реформа пенсійної системи

Франція зосередилася на збалансуванні пенсійного бюджету через підвищення пенсійного віку, розширення стажу роботи та стимулювання додаткових накопичень. Для України це теж є неминучим, адже ми маємо дефіцит в бюджеті, а наші пенсіонери отримують надзвичайно малу пенсію, і може включати зокрема підвищення пенсійного віку для початку.

4. Система оподаткування

Як ми побачили, Франція активно використовує податкові стимули для підтримки підприємництва та інновацій. Україна може застосовувати податкові канікули або знижені ставки для інноваційних секторів і малого бізнесу, це допоможе відновити бізнес після війни. Також необхідне впровадження «зелених» податків для стимулювання екологічної відповідальності компаній і поступове застосування прогресивної шкали оподаткування доходів для зменшення нерівності приблизно до 2040 року.

Отже, адаптація економічних заходів Франції може надати Україні вагомі переваги. Інвестиції в екологію та енергетику сприятимуть модернізації економіки і забезпеченню сталого розвитку. Реформа пенсійної системи і ринку праці в свою чергу сприятиме підвищенню соціальної справедливості й покращенню добробуту населення. Систематизація податкової політики та впровадження екологічних стандартів відкриють нові можливості для інтеграції України в європейські ринки. Розвиток інноваційних галузей сприятиме залученню інвестицій і підвищенню конкурентоспроможності. Таким чином, впровадження цих заходів створить міцну основу для стійкого економічного зростання та адаптації України до викликів глобальної економіки.

Список використаних джерел:

1. Пенсійна реформа: чому протестують у Франції. URL: <https://socsprava.com.ua/pensijna-reforma-chomu-protestayut-u-francziyi/> (дата звернення: 15.12.2024).
2. Greenddeal. Паризька кліматична угода. URL: <https://greenddeal.org.ua/paryzka-klimatychna-ugoda/> (дата звернення: 15.12.2024).
3. DW. URL: <https://www.dw.com/uk/> (дата звернення: 15.12.2024).
4. Europa.jobs. Податки у Франції. URL: <https://europa.jobs.ua/blog/robotodawec/podatky-u-francii> (дата звернення: 15.12.2024).